

บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนกล่าวคือส่วนแรกจะเป็นการศึกษาถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โคนมที่มีการศึกษาในเชิง เศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย ส่วนที่สองเป็นการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดแทนการ นำเข้า(Import Substitution) และส่วนที่สามเป็นการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง อุตสาหกรรมและความสามารถในการแข่งขัน สำหรับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ทำการ ศึกษาแล้วมีดังนี้

2.1 งานวิจัยเชิงเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับโคนมในประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โคนมส่วนใหญ่ลักษณะของงานวิจัยที่พบจะมี ขอบเขตของวัตถุประสงค์ค่อนข้างจำกัด โดยเป็นการวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์เฉพาะในพื้นที่เล็ก ๆ และในสภาพการจัดการเฉพาะแห่งเท่านั้นไม่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันทำให้ไม่สามารถนำผลงานวิจัย ไปตอบคำถามถึงที่มาของปัญหา การแก้ไขปัญหา รวมทั้งไม่สามารถสร้างโอกาสหรือความ สามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างแท้จริงซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจจะถูกจำกัดด้วยปัจจัยหลาย ประการ เช่น การขาดแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการทำงานวิจัย การขาดแคลนนักวิจัยและทุน สนับสนุนการวิจัยที่เพียงพอ รวมทั้งการขาด “ผู้ใช้” เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยด้วย (จันทร์จิรส, 2542) สำหรับงานวิจัยที่ได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดพบว่ามีการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. งานวิจัยด้านการผลิต และการตลาดน้ำนมดิบและผลิตภัณฑ์นม

งานวิจัยทางการผลิต พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับ อุปทาน ต้นทุนและผลตอบแทนจาก การผลิตสำหรับการศึกษาทางด้านอุปทาน รุ่งนภา (2539) พบว่าอุปทานของน้ำนมดิบในช่วงปี 2520-2536 ตอบสนองต่อราคาของน้ำนมดิบในทางบวก และราคาถูกโคในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาในทาง ลบและตอบสนองต่อราคาอาหารชั้นในในปัจจุบันในทางลบเช่นกัน และจากการศึกษาของ ชัยภัทร์ (2541) พบว่าราคาอาหารชั้น ราคาอาหารหยาบตอบสนองต่ออุปทานน้ำนมดิบในทางลบในขณะที่ เงินลงทุนที่ใช้กับแม่โครีคนนมมีผลตอบสนองต่ออุปทานน้ำนมดิบในทางบวก นอกจากนี้มีการ

ศึกษาอีกในลักษณะเดียวกันซึ่งเป็นการศึกษาของปิยวดี (2542) พบว่าจำนวนแม่โครีคเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการผลิตน้ำนมดิบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ส่วนปริมาณอาหารขั้นที่ใช้เลี้ยงแม่โครีคเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการผลิตน้ำนมดิบของเกษตรกรในเขตภาคเหนือของประเทศ ส่วนการศึกษาทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคนมของภคินี (2538) พบว่าต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบของฟาร์มโคนมขนาดใหญ่จะต่ำกว่าฟาร์มโคนมขนาดกลาง และฟาร์มโคนมขนาดเล็กโดยเฉลี่ย 6.55 7.50 และ 8.44 บาท/ก.ก. ตามลำดับในขณะที่ กำพล (2539) ก็ได้ศึกษาอีกในลักษณะเดียวกันและพบว่าต้นทุนการผลิตโคนมของฟาร์มโคนมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมากที่สุด รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลางตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมถึงขนาดฟาร์มโคนมที่เหมาะสมในแต่ละภาคซึ่งพบว่าภาคกลางมีจำนวนโคนมขึ้นรีดที่เหมาะสมเท่ากับ 40 ตัว ภาคใต้มีจำนวนโคนมขึ้นรีดที่เหมาะสมเท่ากับ 10 ตัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนโคนมขึ้นรีดที่เหมาะสมเท่ากับ 9 ตัว และภาคเหนือมีจำนวนโคนมขึ้นรีดที่เหมาะสมเท่ากับ 5 ตัว และเมื่อเฉลี่ยทุกภาคมีจำนวนโคนมขึ้นรีดที่เหมาะสมเท่ากับ 12 ตัว

สำหรับการศึกษาทางการตลาด พบว่า มีการศึกษาของประดิษฐ์ (2518) ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงสภาวะตลาดนม และผลิตภัณฑ์นมในปี 2518 เพื่อที่จะทราบว่าในขณะนั้นมีปัญหา และอุปสรรคในการผลิตทางด้านใดบ้างซึ่งก็พบว่าอุตสาหกรรมนมของประเทศไม่ประสบกับปัญหาทางด้านการตลาดการแข่งขันด้านราคา การขนส่ง และการจัดจำหน่าย จินตนา (2521) ได้ทำการศึกษาถึงระบบโครงสร้างการตลาดนมสดภายในประเทศพบว่ามีลักษณะโครงสร้างตลาดมีลักษณะเป็นตลาดแบบมีผู้ขายน้อยราย(oligopoly) และปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในขณะที่การบริโภคซึ่งคงอยู่ในระดับต่ำและมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคนมของครัวเรือนเพียงร้อยละ 1.74 ของรายได้ทั้งหมดเท่านั้น ในขณะที่ ภัทรพร (2526) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคนมภายในประเทศในช่วงปี 2520-2525 พบว่าการบริโภคนมพร้อมดื่มกับนมข้นหวานของประเทศไทยมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นตลอดแต่อัตราการบริโภคนมดังกล่าวยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากราคาจำหน่ายปลีกนมในท้องตลาดยังคงมีราคาสูง ในขณะที่รายได้แท้จริงของผู้บริโภคโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำทำให้เกิดปัญหานมขายไม่ออก และล้นตลาดอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2525-2526 หลังจากนั้น ลาวัลย์ (2532) จึงได้ทำการศึกษาลักษณะการตอบสนองของการบริโภคโดยการหาความสัมพันธ์ต่อรายได้ ความยืดหยุ่นต่อราคา และความยืดหยุ่นไขว้ในแต่ละเขตที่ทำการศึกษา พบว่าในเขตเทศบาลจะมีความยืดหยุ่นของการบริโภคนมพร้อมดื่มต่อรายได้เฉลี่ยทั้งครัวเรือนต่ำกว่าประชาชนในเขตสุขาภิบาล และหมู่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากในเขตสุขาภิบาล และหมู่บ้านมีขนาดครัวเรือนที่ใหญ่กว่าเขตเทศบาล ดังนั้นการที่ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 1 หน่วยจึงใช้จ่ายไปเพื่อ

การบริโภคนมพร้อมดื่มที่มากกว่าในเขตเทศบาล สำหรับความยืดหยุ่นของการบริโภคนม และผลิตภัณฑ์นมต่อราคาพบว่ามีความยืดหยุ่นเท่ากันในทุกๆ เขตคือมีค่าเข้าใกล้ -1 นอกจากนี้ในการศึกษายังพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริโภคนมของครัวเรือนได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน และขนาดของครัวเรือน

2. งานวิจัยด้านนโยบายผลกระทบของพันธสัญญา WTO ต่อการผลิตนํ้านมดิบของประเทศไทย

ผลจากการเจรจาการค้าสินค้าเกษตรรอบอุรุกวัยทำให้ประเทศไทยต้องเปิดตลาดสินค้าเกษตร 23 รายการซึ่งนับเป็น 1 ใน 23 รายการสินค้าที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการค้ากับ WTO สำหรับการเปิดเสรีให้มีการนำเข้าจะมีผลกระทบต่อการผลิตนํ้านมดิบภายในประเทศ โรงงานแปรรูปที่รับซื้อนํ้านมดิบ เกษตรกร รวมถึงผู้บริโภคภายในประเทศซึ่งภายหลังจากที่ประเทศไทยจะต้องเปิดเสรีทางการค้าแล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์(2541) จึงทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากข้อตกลงทางการค้าโดยได้แยกทำการศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1) ศึกษาผลกระทบที่มีต่อการผลิตนํ้านมดิบ 2) ศึกษาผลกระทบที่มีต่อราคาหางนมในตลาดโลก 3) ศึกษาผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สรุปได้ดังนี้

ในส่วนแรกได้ทำการศึกษาจากประเทศผู้ผลิตนมรายใหญ่ๆ ของโลกซึ่งได้แก่ ประชาคมยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ฯลฯ พบว่าเมื่อมีการลดการอุดหนุนการผลิตภายในประเทศผู้ผลิตดังกล่าวลงร้อยละ 20 มีผลทำให้ปริมาณการผลิตนํ้านมดิบในประเทศดังกล่าวลดลงประมาณร้อยละ 7.61 การผลิตผลิตภัณฑ์นมซึ่งได้แก่ เนยแข็ง เนยเหลว นมกระเหยน้ำ นมผง และหางนมผงก็ลดลง นอกจากนี้ยังจะทำให้การส่งออกและการนำเข้าลดลงในอัตราเดียวกันด้วย การศึกษาในส่วนที่สองพบว่าถ้าประเทศผู้ผลิตนํ้านมดิบลดการอุดหนุนภายในประเทศลงในอัตราร้อยละ 20 จะมีผลต่อราคาหางนมผงในตลาดโลกโดยจะทำให้ราคาหางนมผงสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 12.7 สำหรับการศึกษานในส่วนที่สามพบว่ามีผลกระทบต่อประเทศไทยดังนี้ ผลทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อราคานมผงในตลาดโลกสูงขึ้นหากประเทศไม่ลดการนำเข้าแล้วจะทำให้ต้องสูญเสียเงินตราในการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12.7 สำหรับผลต่อความเสี่ยงโคนมภายในประเทศเนื่องจากข้อตกลงทางการค้ามีการจำกัดโควตาการนำเข้าขั้นต่ำไว้ซึ่งถ้าประเทศไทยมีการนำเข้านมเกินกว่าโควตาที่ตกลงไว้จะทำให้ต้องเสียภาษีนอกโควตาในอัตราสูงมากซึ่งราคาหางนมผงนำเข้านอกโควตาก็จะสูงขึ้นไปด้วยดังนั้นการผลิตนํ้านมดิบภายในประเทศยังคงสามารถที่จะทำการผลิตได้เนื่องจากปริมาณความต้องการในการใช้นํ้านมดิบภายในประเทศยังคงมีสูงกว่าโควตาขั้นต่ำที่ได้ถูกกำหนดไว้ซึ่งรัฐบาลมีหน้าที่ที่จะต้องจัดสรรโควตาดังกล่าวให้เป็นไปอย่าง

ยุติธรรมและทำการประสานงานระหว่างเกษตรกรกับโรงงานแปรรูปให้มีการรับซื้อน้ำมันดิบภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ผิดกฎระเบียบของ WTO เพื่อให้การพัฒนาการผลิตภายในประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดแทนการนำเข้า

การศึกษาเกี่ยวกับการทดแทนการนำเข้าในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีการศึกษาการทดแทนการนำเข้าในลักษณะของสินค้าอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริโภคในประเทศมาก สำหรับประเทศไทยการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้าเริ่มมีตั้งแต่ปี 2503 (สิทธิพล, 2515) ทั้งนี้เป็นผลอันเนื่องมาจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศซึ่งได้ให้สิทธิพิเศษต่างๆ ต่อการลงทุนในสินค้าประเภทอุตสาหกรรมทำให้ในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดอุตสาหกรรมใหม่หลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยางรถยนต์ อุตสาหกรรมซีเมนต์ เป็นต้นและถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมบางประเภทรัฐบาลให้การส่งเสริมจะสามารถลดการนำเข้าได้บ้างแต่ก็มีอีกหลายอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถลดการนำเข้าจากต่างประเทศได้(สิทธิพล, 2515) ดังนั้นในช่วงที่ผ่านมาจึงได้มีผู้ศึกษาวิจัยว่าอุตสาหกรรมใดที่รัฐบาลควรจะให้การส่งเสริมการลงทุนและอุตสาหกรรมใดบ้างที่รัฐบาลควรจะให้หยุดให้การส่งเสริม สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาไว้แล้วนั้นพบว่ามีการใช้แบบจำลองการทดแทนการนำเข้าที่แตกต่างกันออกไปโดยมีแบบจำลองของ Chenery (1960) เป็นแบบจำลองแรกที่มีการใช้ในการศึกษาซึ่งแบบจำลองดังกล่าวยังพบว่ามีข้อผิดพลาดเมื่อมีการศึกษาโดยนักวิจัยคนอื่นๆ ในเวลาต่อมา (Akrasanee, 1973) หลังจากนั้นก็ได้มีการปรับแบบจำลองเรื่อยมาจนกระทั่งการศึกษาของ Vatter (1969) ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบจำลองที่มีความสมบูรณ์และสามารถอธิบายความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ดีกว่าแบบจำลองอื่นๆ ที่มีการศึกษาไว้แล้ว สำหรับงานวิจัยที่มีผู้ได้ทำการศึกษาไว้แล้วมีดังนี้

1. งานวิจัยด้านการทดแทนการนำเข้าที่มีการอ้างอิงแบบจำลองของ Chenery

สุภนา (2537) ซึ่งได้ทำการศึกษาการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นปลายของประเทศไทยโดยใช้วิธีการวัดผลการทดแทนการนำเข้าตามแบบจำลองของ Chenery เพื่อดูปริมาณการเปลี่ยนแปลงทางด้านการผลิตและการนำเข้าผลการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ในระดับหนึ่งเท่านั้นยังไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ทั้งหมด เพราะการผลิตภายในประเทศไม่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดอีกทั้งรัฐบาล

ยังต้องให้การคุ้มครองทางด้านภาษีศุลกากรกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีอยู่ นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาศึกษาของชูศักดิ์ (2520) ซึ่งทำการศึกษาอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ในประเทศไทยเกี่ยวกับความต้องการคุ้มครองและการทดแทนการนำเข้าโดยใช้แบบจำลองของ Chenery เช่นกันและยังได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองโดยใช้ Nominal Rate of Protection และ Effective Rate of Protection ด้วยวิธีของ Balassa และ Corden ในการวิเคราะห์ ส่วนการวิเคราะห์ความต้องการทดแทน(Replacement Demand) ใช้ทฤษฎีของ Jorgenson ผลจากการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ในประเทศไทยได้รับการคุ้มครองและมีการทดแทนการนำเข้ายางรถยนต์จากต่างประเทศซึ่งการที่จะสามารถทดแทนการนำเข้าได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้าน ราคา รายได้ที่แท้จริงต่อหัว และความต้องการใช้น้ำมันเบนซิน และดีเซลเป็นตัวแปรสำคัญ

2. งานวิจัยด้านการทดแทนการนำเข้าที่มีการอ้างอิงแบบจำลองของ Vatter

จิรพรรณ (2516) ได้ทำการศึกษาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิดเพื่อทดแทนสินค้าเข้าในประเทศไทยโดยใช้แบบจำลองของ Vatter เพื่อประมาณความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าของสินค้าอุตสาหกรรมประมาณ 40 ชนิด โดยได้แบ่งย่อยออกเป็นหมวดต่างๆ และพบว่าอุตสาหกรรมในหมวดเคมีมูลฐาน โซดาไฟ สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้มากที่สุดส่วนสารสัมนั้นไม่สามารถทำการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้, หมวดผลิตภัณฑ์เคมี ไม้ขีดไฟผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ดีที่สุดส่วนปุ๋ยเคมีไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้, หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม นมข้นหวานสามารถผลิตเพื่อทดแทนได้ดีที่สุดส่วนเบียร์ไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้, หมวดอุตสาหกรรมยาสูบ ยากล้องสามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ดีที่สุด, หมวดอุตสาหกรรมสิ่งทอ การปั่นด้ายฝ้าย ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ดีที่สุด, หมวดผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง ซีเมนต์ผลิตทดแทนการนำเข้าได้ดีที่สุด, หมวด ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เหล็กถลุงมีความสามารถในการทดแทนการนำเข้าได้ดีที่สุดส่วนแผ่นเหล็กชุบสังกะสีไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้, หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า หลอดไฟฟ้ามีความสามารถผลิตทดแทนได้มากที่สุด, หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์การขนส่ง ยางในรถจักรยานยนต์มีความสามารถในการทดแทนการนำเข้าได้มากที่สุดส่วนการผลิตรถบรรทุกไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้

อังคณา (2538) ที่ได้ใช้แบบจำลองของ Vatter ในการศึกษาการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยา และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทย พบว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทยสามารถทำการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้ในระดับต่ำทั้งนี้ เป็นเพราะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ไม่สามารถทำการผลิตวัตถุดิบ

ขั้นต้นได้เองถึงแม้ว่าจะมีการนำเอาสมุนไพรมาพัฒนาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบแต่ก็ต้องใช้เงินทุนสูง การศึกษาครั้งนี้จึงได้เสนอแนะให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือผู้ผลิตในด้านต่างๆ เช่นการใช้มาตรการทางภาษี การวิจัย และการพัฒนาเพื่อหาวัตถุดิบภายในประเทศมาใช้ในการผลิตให้มากที่สุด และหาทางขยายตลาดส่งออกยาของประเทศไทยไปยังประเทศอื่นๆ มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ วิโรจน์ (2540) ซึ่งได้ใช้วิธีการเดียวกันในการทำวิเคราะห์การศึกษาความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าของอุตสาหกรรมยาในประเทศไทยในช่วงปี 2528-37 ผลจากการศึกษาพบว่าการผลิตยาในประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาจากต่างประเทศได้ ทั้งนี้เนื่องจากมูลค่าการบริโภคยาในประเทศสูงกว่ามูลค่ายาที่สามารถผลิตขึ้นได้ในประเทศจึงทำให้ปัจจุบันต้องมีการนำเข้าสินค้ายาเข้ามาทดแทนและคาดการณ์ได้ว่าอุตสาหกรรมยาของประเทศไทยยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศอีกเป็นระยะเวลานาน

3. งานวิจัยการทดแทนการนำเข้าที่มีการอ้างอิงแบบจำลองอื่นๆ ในการวิเคราะห์

Charles, Bland and Boisvert (1982) ศึกษาวิจัยเรื่อง Import substitution for Livestock Feed in the Carribean Community ในการศึกษานี้ได้มีการวิเคราะห์ความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าข้าวโพดและถั่วเหลืองในแถบ Caribbean โดยใช้วิธี Linear Programming เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่ำสุดของการผลิตภายในประเทศและหาความสัมพันธ์ของต้นทุนการนำเข้ากับต้นทุนการผลิตในประเทศผลจากการศึกษาพบว่าข้าวโพดและถั่วเหลืองสามารถที่จะทำการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าในแถบ Caribbean ได้

Tambunlertchai (1981) ศึกษาวิจัยเรื่อง Import Substitution and Export Expansion: An Analysis of Industrialization Experience in Thailand เพื่อที่จะดูการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของอุตสาหกรรมไทย และวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมไทยจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าจนถึงมีการส่งออก นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นโดยใช้แบบจำลองวงจรการผลิต (Catching-up product cycle) ในการอธิบายขั้นตอนของการพัฒนาอุตสาหกรรมของทั้งประเทศไทย และญี่ปุ่น ผลการศึกษาการทดแทนการนำเข้า พบว่าอัตราส่วนของการนำเข้าต่ออุปทานได้มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ และอัตราส่วนการส่งออกต่อการผลิตได้เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงปี 2515-2519 แสดงว่าการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม สามารถทดแทนการนำเข้าและเริ่มมีการขยายเพื่อการส่งออก ส่วนการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นพบว่าจะมีการเปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมต่อมาก็ได้มีการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและสามารถส่งออกจำหน่ายไปยังตลาดต่างประเทศได้เช่นเดียวกันแต่การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นเป็นการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพซึ่งต่างจากการพัฒนาของประเทศ

ไทยที่ยังได้รับการคุ้มครองและอาศัยการลงทุนจากต่างประเทศ ดังนั้นอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นมีข้อได้เปรียบสำหรับการพัฒนาในอนาคตมากกว่าอุตสาหกรรมไทย

Attavavutichai (1971) ศึกษาเรื่อง Import Substitution and Economic Development with Special Reference to Thailand การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยใช้ข้อมูลของประเทศไทยในช่วงปี 2496-2512 ทำในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าผลจากการศึกษาพบว่ารายได้ต่อบุคคลมีผลต่อการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและมูลค่าเพิ่มจากอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศจะส่งผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอุตสาหกรรม และความสามารถในการแข่งขัน

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอุตสาหกรรม

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มุ่งวิเคราะห์และวัดระดับการคุ้มครองที่เกิดขึ้นเนื่องจากโครงสร้างภาษีศุลกากร(Tariff Structure) และมาตรการอื่นๆ ที่มีผลต่อการจัดสรรทรัพยากรที่ทำให้การจัดสรรทรัพยากรบิดเบือนไปจากระบบการค้าเสรี สำหรับการศึกษาดังกล่าวงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอุตสาหกรรมพบว่ามีการศึกษาในประเด็นต่างๆ แล้ว ดังนี้

ในการศึกษาและประเมินผลกระทบของการดำเนินมาตรการแทรกแซงของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมมีการศึกษาโดยวัดจาก อัตราการคุ้มครองตามราคา(NRP) และอัตราการคุ้มครองที่แท้จริง(ERP) ซึ่งอัตราการคุ้มครองโดยวิธี NRP เป็นวิธีที่มีการวัดเฉพาะอัตราการคุ้มครองที่มีต่อผลผลิตเท่านั้นซึ่งไม่ได้คำนึงถึงการคุ้มครองวัตถุดิบหรือปัจจัยขั้นกลางที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศเหมือนวิธี ERP ดังนั้นวิธีการศึกษาการคุ้มครองแบบ NRP จึงไม่เป็นที่นิยมในการศึกษาแต่การวัดการคุ้มครองแบบวิธี ERP ได้มีการนำมาศึกษาอย่างกว้างขวางซึ่งแนวคิดดังกล่าวก็ได้มีการแบ่งแยกออกเป็นอีก 2 แนวคิดคือแนวคิดของ Balassa(1971) และ Corden(1966) สำหรับแนวคิดทั้ง 2 มีความแตกต่างในเรื่องของการนำวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศ(Non-traded goods) เช่น ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เข้ามาพิจารณาออกเหนือจากวัตถุดิบที่สามารถค้าระหว่างประเทศ(Tradable goods) โดยในการผลิตวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบพื้นฐานที่สามารถค้าระหว่างประเทศ(Primary Factors) เป็นส่วนประกอบในการผลิตซึ่งแนวคิดของ Balassa กำหนดให้วัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศมีค่าความยืดหยุ่นของอุปทานมากจนเข้าสู่ infinity(infinity elasticity of supply) ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวจะสะท้อนถึงการผลิตวัตถุดิบที่ไม่

สามารถค้าระหว่างประเทศโดยใช้วัตถุดิบพื้นฐานในการผลิตด้วยต้นทุนคงที่ไม่ว่าปริมาณความต้องการจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดก็ตามหากรัฐดำเนินมาตรการคุ้มครองต่อวัตถุดิบที่สามารถค้าระหว่างประเทศจะส่งผลโดยตรงต่อการคุ้มครองวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศเท่านั้น แต่จะไม่ส่งผลต่อการคุ้มครองวัตถุดิบพื้นฐาน ดังนั้นการพิจารณามูลค่าเพิ่มตามแนวคิดของ Balassa จึงไม่ได้นำมามูลค่าเพิ่มของวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศเข้ามาพิจารณาค่าเพิ่มในขณะนั้น แนวคิดของ Corden กำหนดให้อุปทานของวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศมีค่าความยืดหยุ่นไม่เท่ากับ infinity (infinity elasticity of supply) ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวสะท้อนถึงในการผลิตวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศโดยใช้วัตถุดิบพื้นฐานจะมีต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการผลิตสินค้าดังกล่าว ดังนั้นหากรัฐบาลให้การคุ้มครองต่อวัตถุดิบพื้นฐานที่สามารถค้าระหว่างประเทศนอกจากจะเป็นการคุ้มครองโดยตรงแก่วัตถุดิบพื้นฐานแล้วยังเป็นการคุ้มครองต่อวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศด้วยเช่นกันซึ่งในการพิจารณามูลค่าเพิ่มของปัจจัยการผลิตตามแนวคิดของ Corden จึงมีการนำเอามูลค่าเพิ่มของวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศเข้ามาพิจารณาร่วมด้วย สำหรับการศึกษาค้นคว้าของ Balassa (1971) พบว่าได้มีการศึกษาอัตราการคุ้มครองตามราคาและอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงที่มีต่ออุตสาหกรรมแต่ละประเภทในประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ เช่น บราซิล ชิลี เม็กซิโก ปากีสถาน และฟิลิปปินส์ ต่อมา Greenaway (1993) ได้คำนวณอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงตามแนวคิดของทั้ง Balassa (1971) และ Corden (1971) ในการศึกษาอุตสาหกรรม 11 ประเภทในประเทศ Madagascar เพื่อวัดผลของการดำเนินมาตรการแทรกแซงทางด้านภาษีที่มีผลต่อการคุ้มครองในสินค้าอุตสาหกรรมแต่ละประเภทและประเมินถึงผลของการดำเนินมาตรการแทรกแซงดังกล่าวว่ามีผลเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าประเภทใดบ้างโดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบ ค่า ERP ในแต่ละอุตสาหกรรมโดยใช้ข้อมูลจากรายปัจจัยการผลิตและผลผลิตในช่วงปี 1983 ในการคำนวณผลสำหรับงานศึกษาในประเทศไทยนั้น Suwankiri (1970) ได้ใช้อัตราการคุ้มครองที่แท้จริง (ERP) ตามแนวคิดของ Corden ในการประเมินผลกระทบจากการดำเนินมาตรการแทรกแซงทางด้านภาษีศุลกากรของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ 23 อุตสาหกรรมและเปรียบเทียบกับผลจากการดำเนินมาตรการแทรกแซงทางด้านภาษีพร้อมกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนปี 1962 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวว่ามีทิศทางในการสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทใดโดยใช้ข้อมูล ตารางปัจจัย-ผลผลิตของประเทศเบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ในปี 1964 แทนข้อมูลจากประเทศไทย เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยยังไม่มีโครงสร้างตารางปัจจัย-ผลผลิตประกอบกับประเทศทั้ง 2 จัดได้ว่าเป็นประเทศที่มีการใช้นโยบายเสรีต่อมา Akrasanee (1973) ได้ใช้อัตราการคุ้มครองตามราคา (NRP) และอัตราการ

คุ่มครองที่แท้จริง (ERP) ของทั้ง Balassa(1971) และ Corden(1966) ในการวัดผลกระทบจากการ
 ดำเนินมาตรการแทรกแซงของรัฐทั้งทางด้านภาษีและที่มีใช้ภาษีพร้อมกับการใช้นโยบายส่งเสริม
 การลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนที่มีต่ออุตสาหกรรมต่างๆ 58 อุตสาหกรรม โดยใช้
 ข้อมูลจากการสำรวจอุตสาหกรรมในปี 1969 นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์นโยบายทางด้าน
 เศรษฐกิจต่างๆ เช่น การยกเว้นภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต ภาษีการค้า และภาษีเงินได้ เป็นต้น ว่า
 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการค้ำครองอุตสาหกรรมหรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบค่า ERP ที่ได้ใน
 แต่ละกรณีกับค่า ERP เดิม และต่อมาในปี 1975 Akrasanee(1975) ได้ใช้อัตราการค้ำครองที่แท้
 จริง (ERP) ของทั้ง Balassa(1971) และ Corden(1966) ในการประเมินการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
 การค้ำครองของอุตสาหกรรมในช่วงปี 1970-1974 รวมทั้งยังนำ ERP มาทำการวิเคราะห์ผลจาก
 มาตรการต่างๆ ที่สำคัญ 4 มาตรการ คือ มาตรการทางด้านภาษีอากร นโยบาย ส่งเสริมอุตสาหกรรม
 และการส่งออก ข้อจำกัดและการควบคุมทางด้านการค้าและอุตสาหกรรม และการช่วยเหลือ
 ทางด้านสินเชื่อกว่าส่งผลต่อโครงสร้างการค้ำครองของอุตสาหกรรมในประเทศอย่างไร ต่อมา
 ดาว, สมศักดิ์ และสุพจน์(2528) ได้ใช้อัตราการค้ำครองตามราคา และอัตราการ ค้ำครองที่แท้จริง
 ตามแนวคิดของ Corden ในการประเมินผลจากการดำเนินมาตรการแทรกแซงทางด้านภาษีของรัฐที่
 กระทบต่ออุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลจากตารางบัญชี- ผลิตในปี 1975
 ในการวิเคราะห์ผล นอกจากนี้ยังทำการประเมินผลของนโยบายส่งเสริมการลงทุนตามพระราช
 บัญญัติการลงทุนว่ามีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงการค้ำครองของอุตสาหกรรมหรือไม่และ
 นโยบายดังกล่าวเอื้อประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อส่งออกหรือผลิตเพื่อทดแทนการ
 นำเข้าโดยพิจารณาผ่านการเปรียบเทียบค่า ERP ภายใต้การไม่มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนกับ
 ค่า ERP ภายใต้การรวมนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของรัฐ ต่อมา Koomsup(1973) ได้ใช้อัตรา
 การค้ำครองที่แท้จริง(ERP) ของทั้ง Balassa และ Corden ในการประเมินผลจากการดำเนินมาตร
 ការแทรกแซงทางด้านภาษีของรัฐที่กระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอในปี 1960 1966 และ 1971 ซึ่ง
 ได้แยกพิจารณาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวออกเป็น 6 ผลิตภัณฑ์ และได้พิจารณาถึงผลของนโยบายที่มีต่อ
 การส่งเสริมการลงทุนว่ามีผลต่อการค้ำครองอุตสาหกรรมดังกล่าวหรือไม่โดยพิจารณาผ่านการ
 เปรียบเทียบค่า ERP ของโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนกับโรงงานที่ไม่ได้รับการส่งเสริม
 การลงทุน Tawarangkoon(1984) ได้ใช้อัตราการค้ำครองที่แท้จริงของ Corden ในการวัดการ
 ค้ำครองสุทธิจากการดำเนินมาตรการแทรกแซงของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมอะไหล่และชิ้นส่วนใน
 การประกอบรถยนต์ในประเทศไทย โดยการศึกษาใช้ข้อมูลจากการสำรวจในปี 1982 และได้แบ่ง
 ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ที่ใช้ในรถแต่ละประเภท เช่น ถังน้ำมัน
 รถยนต์ประเภทต่างๆ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า และ ใบปัดน้ำฝน เป็นต้นนอกจากนี้ เลิศศักดิ์(2528) ได้

ใช้อัตราการคุ้มครองตามราคา และอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงประเมินผลจากการคำนวณมาตรการแทรกแซงของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก 43 แห่งในปี 2527 ในการคำนวณ ต่อมา ชูศักดิ์ (2520) ได้ใช้อัตราการคุ้มครองตามราคา และอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงตามแนวคิดของ Balassa และ Corden พิจารณาผลกระทบจากมาตรการการแทรกแซงทางด้านภาษีของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมยางรถยนต์ โดยใช้ข้อมูลการผลิตภายในประเทศ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2517 ซึ่งผลจากการคำนวณพบว่าการคุ้มครองในอุตสาหกรรมยางรถยนต์มีอัตราการคุ้มครองที่สูงเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่อยู่ในประเภทแข่งขันกับสินค้านำเข้าเหมือนกัน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแข่งขัน

ผลงานวิจัยทางด้านนี้พบว่ามีการศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการแข่งขันในการผลิตในอุตสาหกรรมชนิดต่างๆ โดยมีการศึกษาถึงต้นทุนของการใช้ทรัพยากรภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ สำหรับงานวิจัยที่มีผู้ได้ทำการศึกษาไว้แล้วพบว่ามีการศึกษาโดย Chenery(1961), Balassa and Schydlosky(1968), Krueger(1972), Bruno(1972) Pearson, Akrasanee and Nelson(1976) และ Monk and Peason(1989) สำหรับการศึกษาดังกล่าวเป็นการพยายามจะอธิบายความหมายและเสนอแนะวิธีการที่จะวัดต้นทุนของการใช้ทรัพยากรในประเทศ (DRC) ด้วยวิธีที่น่าจะครอบคลุมและถูกต้องมากที่สุด

สำหรับแนวคิดดังกล่าว Chenery(1961) ได้ให้ความเห็นว่าประเทศใดประเทศหนึ่งจะได้ประโยชน์เปรียบเทียบจากการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง ถ้าหากมูลค่าของปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นมีค่าน้อยกว่าราคาส่งออก(ราคาชายแดน) ของสินค้านั้นส่วน Bruno(1972) เสนอว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดใดชนิดหนึ่งของประเทศจะมีประโยชน์เปรียบเทียบจากการผลิตถ้าทรัพยากรภายในประเทศที่ใช้ไปในการผลิตเพื่อให้ได้เงินตราต่างประเทศ 1 หน่วยนั้นมีค่าน้อยกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของประเทศซึ่งแนวความคิดดังกล่าวของ Bruno ตั้งอยู่บนข้อสมมุติฐานว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นได้ดำเนินไปภายใต้นโยบายของรัฐบาลที่เป็นจริงซึ่งแนวคิดดังกล่าวทำให้ปัจจัยการผลิตที่สามารถนำไปค้าระหว่างประเทศที่ผลิตขึ้นภายในประเทศนั้นได้รับการพิจารณาพร้อมในการวิเคราะห์ด้วยต่อมา Akrasanee(1973) จึงได้ทำการคำนวณค่า DRC ในกรณีที่ประเทศไม่มีตารางผลผลิต-ปัจจัย โดยการศึกษาดังกล่าวได้พัฒนามาจากผลงานของ Balassa and Schydlosky(1968) ที่ได้คำนวณ DRC ที่จะเท่ากับสัดส่วนของค่าเสียโอกาสในการใช้ทรัพยากรภายในประเทศที่ใช้ในการผลิตสินค้าจำนวน 1 หน่วย เทียบกับมูลค่าเพิ่มขึ้น. ราคาตลาดโลกของสินค้าชนิดนั้นจำนวนหนึ่งหน่วย ซึ่งถ้า DRC ของการสินค้านั้นมีค่าน้อย

กว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของเงินตราต่างประเทศแล้วประเทศนั้นก็จะมีรายได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าชนิดนั้นต่อมาจึงได้มีการศึกษาเพื่อวัดค่า DRC ในการผลิตข้าวของประเทศไทยของ Pearson, Akrasanee and Nelson(1976) ได้มีการปรับสูตร DRC ของ Bruno เพื่อให้สามารถคำนวณต้นทุนในรูปของปัจจัยโดยตรง และปัจจัยขั้นปฐมที่ใช้ในการผลิตได้ด้วยซึ่งต่อมาสูตรของ Pearson, Akrasanee and Nelson(1976) ก็ได้รับการยอมรับและนำมาใช้อย่างกว้างขวางในการวิเคราะห์ค่า DRC เช่นการศึกษาของจิรพรรณ และ คณะ(2524) ที่ได้ทำการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการผลิตในอุตสาหกรรมในประเทศไทย นอกจากนี้ในช่วงหลังๆ ได้มีการประยุกต์แบบจำลองเพื่อให้สามารถอธิบายการวิเคราะห์ได้ดีขึ้น โดย Monk and Pearson(1989) เป็นอีกแบบจำลองหนึ่งที่ได้รับยอมรับและมีการ นำมาใช้วิเคราะห์มากขึ้นเนื่องจากเป็นแบบจำลองที่มีการวิเคราะห์ในรูปของเมตริกซ์ โยบายและสามารถอธิบายถึงผลของนโยบายรัฐที่มีต่อการผลิตได้ดี

สำหรับการศึกษาค้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศในงานวิจัยทางด้านเกษตรพบว่ามีการศึกษาไว้แล้วดังนี้ Likhitvidhyavuth (1989) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตน้ำมันดิบของประเทศไทย, Pannop (1989) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ และความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตเนื้อวัว, Dechates and Mutharasin (1992) ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขัน และความได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจสินค้ายางพาราของไทย, สุนิสา (2537) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรในประเทศในการผลิตในอุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์นมของประเทศไทย, Morntanom (1994) ศึกษาเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตมันสำปะหลังอัดเม็ดเพื่อการส่งออก, สุทัศน์ (2537) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของอุตสาหกรรมปลาช่อนบรระป้องของไทย, วรพจน์ (2538) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตกุ้งและปูกระป๋อง จุฑาทิพ (2539) ศึกษาเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสับปะรดกระป๋องและปลาช่อนกระป๋อง, ปัทมา (2539) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตข้าวนาปีและข้าวนาปรัง, ชนากานต์ (2540) ศึกษาเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและส่งออกไม้เฟอร์นิเจอร์จากยางพาราของไทย, สุพิน (2542) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตโคนม, และ ศิริเพ็ญ (2544) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตน้ำมันดิบสำหรับรายละเอียดโดยย่อของผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมีดังนี้

การศึกษาของ Likhitvidhyavuth (1989) ในเรื่องต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตน้ำมันดิบพบว่า การแทรกแซงของรัฐบาล ในการส่งเสริมการผลิตน้ำมันดิบในประเทศในช่วงปี 2529 โดยการเก็บภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์นมก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มการผลิตน้ำมันดิบภายใน

ประเทศแต่การใช้ทรัพยากรภายในประเทศยังคงมีความเสียบเทียบโดยเปรียบเทียบเมื่อเทียบกับการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศแต่ผลการศึกษาของ สุนิสา (2537) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องเดียวกันในปี 2533 ก่อนข้างจะขัดแย้งกับการศึกษาของ Likhitvidhyavuth (1989) โดยสุนิสา พบว่าการผลิตน้ำมันดิบในมหาสมุทรอาร์กติก, นมยูเอชที มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตในขณะที่นมดิบรูปยูเอชที นมข้นหวาน นมผง ไอศกรีม และนมเปรี้ยวไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตเนื่องจากอุตสาหกรรมดังกล่าวมีการใช้ทางนมผงเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต ในขณะที่อุตสาหกรรมที่ใช้ น้ำมันดิบภายในประเทศจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตมากกว่า นอกจากนี้มีการศึกษาของสุพิณ(2542) และศิริเพ็ญ(2544) ซึ่งได้ทำการศึกษาลักษณะเดียวกันนี้อีกแต่ทำการศึกษาในสหกรณ์โคนมที่สำคัญๆ ของประเทศไทยใน 3 แห่งคือ สหกรณ์โคนมมวกเหล็ก สหกรณ์โคนมนครปฐม และสหกรณ์โคนมหนองโพ ก็พบว่าสหกรณ์โคนมทั้ง 3 แห่งมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตน้ำมันดิบอยู่

การศึกษาของ Dechates and Mutharasin (1992) ซึ่งได้ทำการศึกษาด้านทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตยางพาราพบว่าการผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 เพื่อการส่งออกของประเทศไทยยังคงมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตในขณะที่การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราในการศึกษาของชนากานต์ (2540) ก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตเช่นเดียวกัน แต่ตลอดช่วงที่ชนากานต์ทำการศึกษา(ปี2533-2537)พบว่าความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบกลับมีแนวโน้มที่ลดต่ำลง

การศึกษาของ Morntanom (1994) เกี่ยวกับการส่งออกมันสำปะหลังอัดเม็ดของประเทศไทยพบว่าถ้าเป็นมันสำปะหลังที่ปลูกในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการนำมาแปรรูปมันอัดเม็ดเพื่อการส่งออกแต่ถ้าเป็นการปลูกในเขตภาคเหนือเพื่อนำมาแปรรูปเพื่อส่งออกจะไม่มี ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

การศึกษาของสุทัศน์ (2537) ในเรื่องอุตสาหกรรมการทำปลาทุ่นำกระป๋องของประเทศไทยพบว่าโรงงานผลิตปลาทุ่นำกระป๋องมีการใช้วัตถุดิบในการผลิตภายในประเทศไทยแล้วโรงงานขนาดเล็กจะมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตมากกว่าโรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดใหญ่ แต่ถ้าเป็นโรงงานที่มีการใช้วัตถุดิบจากนำเข้าจากต่างประเทศแล้วโรงงานขนาดใหญ่จะมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรต่ำกว่าโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็ก จุฑาทิพ (2539) ก็ได้ทำการศึกษาดูอุตสาหกรรมปลาทุ่นำกระป๋องในลักษณะเดียวกัน โดยใช้ข้อมูลปี 2532 และ 2536 ซึ่งพบว่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรในการผลิตในช่วงเวลาดังกล่าวมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าแรงงาน และวัตถุดิบภายในประเทศ ประกอบกับการลดลงของราคาผลผลิตในตลาดโลกทำให้ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตปลาทุ่นำกระป๋องของประเทศไทยลดต่ำลง นอกจากนี้ยังมีการศึกษา

เพิ่มเติมในอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องอื่นๆ อีก เช่น อุตสาหกรรม กุ้ง และปูกระป๋องโดย
วรรณ (2538) ซึ่งพบว่ามีการใช้ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศไปเพื่อการผลิตปูกระป๋อง
ต่ำกว่าการผลิตกุ้งกระป๋องในทุกขนาดของโรงงานที่ทำการศึกษโดยโรงงานขนาดกลางจะมีต้นทุน
การใช้ทรัพยากรต่ำที่สุด รองลงมาได้แก่การใช้ต้นทุนของโรงงานขนาดใหญ่ และโรงงานขนาดเล็ก
ตามลำดับปีหมา (2539) ที่ได้ทำการศึกษาค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตข้าวนาปี และ
ข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกในปี 2536 โดยพบว่าข้าวนาปีที่ผลิตในภาคกลางมีความได้เปรียบโดย
เปรียบเทียบมากที่สุดรองลงมาได้แก่การผลิตข้าวนาปีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้
ส่วนการผลิตข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกภาคกลางยังคงมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุด
รองลงมาได้แก่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ